Ahti Fagerblom 20.9.2016 72/16/L/A

Eduskunta, talousvaliokunta
tav@eduskunta.fi

Asiantuntijakuuleminen 28.9.2016

U 53/2016 Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (Maankäyttö, maankäytön muutos ja metsätalous, LULUCF)

Pyydettynä lausuntona komission maankäyttöä ja metsätaloutta koskevasta ehdotuksesta Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

Komission esittämä LULUCF-asetus on Suomen talouden, metsäpolitiikan sekä energia- ja ilmastopolitiikan kannalta aivan keskeinen. Valitettavasti esitys sisältää Suomelle ja biotaloudelle suuria uhkakuvia, sillä komissio näyttää hamuavan oikeutta rajoittaa karttuvien metsävarojemme käyttöä jollekin epämääräiselle menneisyyden tasolle.

Suomen on jatkoneuvotteluissa tehtävä maamme lähtökohta selväksi. Suomelle annettiin taakanjakoesityksessä kova 39 prosentin päästövähennystavoite, koska Suomi nähtiin komissiossa lähes Euroopan vauraimmaksi valtioksi. Komissio peräänkuuluttaa solidaarisuutta ja luottamusta jakaessaan päästövähennystaakkaa.

Suomen nykyinen ja tuleva vauraus sekä päästövähennysmahdollisuudet nojaavat vahvasti lisääntyvään puunkäyttöön. Ei voi olla mahdollista, että Suomelta odotetaan samanaikaisesti talouden vahvistamista, päästöjen vähentämistä ja puunkäytön rajoittamista. Yhtälö ei toimi.

LULUCF-kysymyksissä metsäinen Suomi tarvitsee solidaarisuutta ja luottamusta.

Biotalous on turvattava järkevällä nielupolitiikalla

Kuten U-kirjeestä käy ilmi, komission esitys on metsiin liittyvän nielulaskennan osalta sekava, epälooginen ja ennen kaikkea epäoikeudenmukainen. Suomen tosiasiallisesti karttuvat metsävarat voidaan tulkita päästölähteeksi. Mikäli näitä laskennallisia lisäpäästöjä syntyy, olisi Suomen kompensoitava ne jollakin komission hyväksymällä tavalla. Jokainen tapa olisi karttuvien metsävarojen Suomelle epäoikeudenmukainen, kallis ja maineelle haitaksi.

Komissio on epäonnistunut yrityksessään luoda entistä yksinkertaisemmat pelisäännöt. Komissio näyttää sekavalla esityksellään hamuavan entistä enemmän valtaa jäsenvaltioiden metsäasioihin ottamalla oikeuden puuttua maiden nielutavoitteiden asettamiseen. Tätä ei pidä hyväksyä.

Kun U-kirjeessä kuvattuja laskentasääntöjä kehitetään ja Suomelle annettuja ongelmia ratkotaan, on varmistettava, että

- kansallisesti määriteltyjä hakkuumahdollisuuksia ei rajoiteta LULUCF-asetuksella ja mahdollistetaan siten hallitusohjelman biotaloustavoitteet
- aktiivista metsätaloutta ei rajoiteta vaan siihen kannustetaan. Metsän kasvua lisäämällä voidaan sekä lisätä puun käyttöä että kasvattaa metsien hiilivarastoa
- Suomea ei pakoteta kasvattamaan nielua (varastoituneen hiilen ja päästöjen erotus) vuodesta toiseen
- jäsenmaat ml. Suomi voivat itse asettaa nielutavoitteensa kuten aiemminkin. Suomessa metsänkäytön luvut perustuisivat metsästrategian sekä kansallisen energia- ja ilmastostrategian puunkäyttölukuihin
- puuperäisten tuotteiden ilmastomyönteisyys (varastoitunut hiili, päästöintensiivisten ja uusiutumattomien raaka-aineiden korvaaminen) otetaan huomioon ja kannustetaan niiden lisääntyvään käyttöön
- metsäiset maat saavat oikeudenmukaisen kohtelun mahdollisuudessa saada rajattua päästöhyvitystä metsänieluilla. Ehdotettu malli suosii maita, joiden kokonaispäästöt vuonna 1990 olivat suuret. Tämä ei millään lailla kannusta hyvään metsänhoitoon tai biotalouteen.
- Durbanin ilmastoneuvotteluissa tapahtunut vääryys ei saa jatkoa. Tuolloin Suomen luonnontieteellisestä metsänielusta tehtiin laskennallinen päästölähde (kasvavien metsien sitomalla hiilidioksidilla ei voi kompensoida metsäpinta-alan pienenemisestä johtuvia päästöjä → Suomelle tulee sanktio, vaikka metsävarat kasvavat)

U-kirjeessä voitaisiin kuvata laveammin nähtävissä olevia riskejä. Vaarana on, että EU päätyy periaatteessa edistämään uusiutuvien luonnonvarojen käyttöä (biotalous, kiertotalous, uusiutuva energia), mutta käytännössä lukitsee omien kasvavien metsävarojensa käytön tietylle laskennalliselle tasolle. Tämä kiihdyttäisi entisestään tuontiriippuvuutta myös puun ja muiden biomassojen suhteen, mikä on meneillään olevan kestävyyskeskustelun merkittävin aiheuttaja. Tällaista virhettä ja vahinkoa ei pidä päästää tapahtumaan.

U-kirjeessä ja etenkin Suomen jatkovaikuttamisessa olisi selväsanaisesti tuotava esille aktiivisen metsätalouden hyödyt ja passiivisen

hiilivarastoinnin haitat, jotta EU:n päätöksenteossa suuret linjat eivät jäisi yksityiskohtien jalkoihin. Metsiä on uudistettava ja saatava entistä parempaan kasvukuntoon, jotta ne toimivat tehokkaina nieluina myös vuosisadan jälkipuoliskolla. Tuolloin Pariisin ilmastosopimuksen mukaisesti päästöjen ja nielujen tulisi olla tasapainossa. Museoimalla metsät tämä jää haaveeksi.

Hyvää komission ehdotuksessa on, että puunkäyttöä ja metsätaloutta koskevaa päästölaskentaa halutaan jatkaa siten, että puun ilmastopäästöt laskettaisiin jatkossakin maankäyttösektorilla, mutta ei toiseen kertaan energialaitoksissa. Suomi on kiitettävästi pitänyt esillä tätä ns. päästöjen tuplalaskentaan liittyvää uhkaa, joka ei näytä LULUCF-ehdotuksen osalta toteutuvan. Vaarana kuitenkin on, että ns. kestävyyskriteereissä asia nousee uudelleen esille.

Valtioneuvoston U-kirjelmässä on havaittu oikeat ongelmakohdat ja siinä todetaan, että metsänhoito ja metsäpolitiikka kuuluvat EU:ssa noudatettavan periaatteen mukaan kansalliseen päätäntävaltaan. Suomen on entistä selkeämmin nostettava ykköstavoitteeksi kansallisesti määriteltyjen hakkuumahdollisuuksien turvaaminen täysimääräisesti.

Metsäteollisuus ry

Timo Jaatinen
toimitusjohtaja